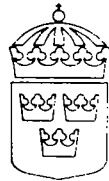

Finansutskottets betänkande

1988/89:FiU25

Anslag till riksgäldskontoret
(prop. 1988/89:97)

1988/89
FiU25

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet riksgäldskontorets medelstilleddning under budgetåret 1989/90 samt vissa frågor föranledda av att kontoret vid kommande budgetårsskifte får regeringen som huvudman. Utskottet tillstyrker därvid de i proposition 1988/89:97 framlagda förslagen.

I detta sammanhang tar utskottet också upp två motioner om kontroll av obligationshandel och om ett särskilt försvarslån. Båda motionerna avstyrks av utskottet.

Inledning

I detta betänkande behandlar utskottet

dels proposition 1988/89:97 om anslag till riksgäldskontoret,

dels proposition 1988/89:100 bilaga 9 Finansdepartementet, punkt F 5
Täckande av förluster till följd av vissa statliga garantier,

dels proposition 1988/89:100 bilaga 14 Industridepartementet, i vad avser punkt E 4 mom. 2 Förlusttäckning till följd av statliga garantier till svensk varvsindustri och beställare av fartyg (av näringsutskottet till finansutskottet överlämnat moment),

dels de under den allmänna motionstiden väckta motionerna

1988/89:Fi702 av Bengt Silfverstrand och Birthe Sörestedt (s) om kontroll av obligationshandeln och

1988/89:Fi703 av Birger Hagård (m) om ett särskilt försvarslån.

Propositionerna

I *proposition 100 bilaga 9* (finansdepartementet) har regeringen – efter föredragning av statsrådet Kjell-Olof Feldt – under punkterna D 7, D 8 och F 5 föreslagit riksdagen att

(D 7) – i avvaktan på särskild proposition i ämnet – till Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader för budgetåret 1989/90 beräkna ett förslagsanslag på 49 786 000 kr.,

(D 8) – i avvaktan på särskild proposition i ämnet – till Riksgäldskontoret: Vissa kostnader vid emission av statslån m.m. för budgetåret 1989/90 beräkna ett förslagsanslag på 61 600 000 kr.,

(F 5) till Täckande av förluster till följd av vissa statliga garantier för budgetåret 1989/90 anvisa ett förslagsanslag på 1 000 kr.

I *proposition 100 bilaga 14* (industridepartementet) har regeringen – efter föredragning av statsrådet Ivar Nordberg – under punkt E 4 föreslagit riksdagen att

2. till Förlusttäckning till följd av statliga garantier till svensk varvsindustri och beställare av fartyg för budgetåret 1989/90 anvisa ett förslagsanslag på 30 000 000 kr.

I *proposition 97* har regeringen (finansdepartementet) – efter föredragning av statsrådet Odd Engström – föreslagit riksdagen att

1. till Riksgäldskontoret: Kostnader för upplåning och låneförvaltning för budgetåret 1989/90 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag på 936 142 000 kr.,

2. till Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader för budgetåret 1989/90 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag på 51 745 000 kr.,

3. med ändring av vad som föreslagits i proposition 1988/89:100 bilaga 9 punkt F 5 och bilaga 14 punkt E 4 till Riksgäldskontoret: Garantiverksamhet för budgetåret 1989/90 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag på 1 000 kr.,

4. till Riksgäldskontoret: Uppdragsverksamhet för budgetåret 1989/90 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag på 1 000 kr.,

5. till Riksgäldskontoret: Systemutveckling m.m. för budgetåret 1989/90 under sjunde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag på 7 637 000 kr.,

6. anta förslaget till lag om ändring i lagen (1979:749) om Stockholms fondbörs,

7. anta förslaget till lag om ändring i lagen (1968:576) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar,

8. anta förslaget till lag om ändring i lagen (1970:65) om Sveriges allmänna hypoteksbank och om landshypoteksföreningar,

9. anta förslaget till lag om ändring i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier,

10. anta förslaget till lag om ändring i lagen (1940:79) om utsträckning av tiden för upptagande av växelprotest m.m. vid krig och krigsfara,

11. anta förslaget till lag om ändring i lagen (1940:300) angående förordnande om anstånd med betalning av gäld m.m. (moratorielag),

12. anta förslaget till lag om ändring i lagen (1957:684) om betalningsväsendet under krigsförhållanden,

13. anta förslaget till lag om ändring i lagen (1983:1061) med instruktion för riksdagens förvaltningskontor,

14. anta förslaget till lag om ändring i lagen (1988:1387) om statens upplåning,

15. godkänna vad som anförts i propositionens avsnitt 3 rörande nominering av ledamöter till Aktiebolaget Aerotransporters representantskap, ledamot till H. M. Konungens råd för mark- och byggnadsfrågor och val av revisorer och suppleanter till Aktiebolaget Systembolaget och Aktiebolaget Vin- och Spritcentralen.

Lagförslagen återfinns i en *bilaga* till betänkandet.

1988/89:Fi702 av Bengt Silfverstrand och Birthe Sörestedt (båda s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om förslag till kontroll av obligationshandeln.

1988/89:Fi703 av Birger Hagård (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ett särskilt försvarslån.

Utskottet

Riksdagen har tidigare beslutat att regeringen skall överta huvudmannskapet för riksgäldskontoret från och med nästa budgetår (prop. 1986/87:143, KU 1987/88:1, 1988/89:KU2, 1988/89:FiU4, rskr. 1988/89:11 och 30). En organisationskommitté (Fi 1988:04) har tillkallats för att se över riksgäldskontorets framtida organisation och arbetsuppgifter. I ett delbetänkande har kommittén lagt fram förslag i sådana frågor som bör lösas före budgetårsskiftet. Det gäller dels vissa lagändringar m.m. föranledda av det nya huvudmannskapet, dels frågan om anslag för riksgäldskontorets verksamhet under nästa budgetår. Kommitténs förslag har i de delar de fordrar riksdagens ställningstagande tagits upp i den nu aktuella propositionen 1988/89:97.

Vissa lagändringar m.m.

Som riksdagens verk med en central roll på kreditmarknaden har det ankommit på riksgäldskontoret att utse ledamöter och revisorer i vissa styrelser och nämnder. Dessa uppgifter föreslås nu bli överförda från riksgäldskontoret.

Riksdagens förvaltningsstyrelse skall därvid överta ansvaret att

- nominera en ledamot till H. M. Konungens råd för mark- och byggnadsfrågor,
- utse ledamöter i partibidragsnämnden,
- utse revisorer och revisorssuppleanter i Systembolaget resp. Vin- och Spritcentralen.

Regeringen skall på liknande sätt i fortsättningen

- utse även de styrelseledamöter och revisorer samt suppleanter för dessa som det hittills ankommit på riksgäldsfullmäktige att välja till Stadshypotekskassan resp. Hypoteksbanken,
- utse även den ledamot och suppleanten för denne till styrelsen för Stockholms fondbörs som det hittills ankommit på fullmäktige i riksgäldskontoret och riksbanken att gemensamt välja,
- utse de statliga ledamöterna i Aktiebolaget Aerotransporters (ABA) representantskap utan ett reglerat nomineringsförfarande med fullmäktige i riksgäldskontoret resp. riksbanken.

Några av valen är reglerade i lag, och det nya nomineringsförfarandet förutsätter därför vissa lagändringar. I enlighet härmed föreslås i propositionen ändringar i lagen (1979:749) om Stockholms fondbörs, i lagen (1968:576) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksför-

eningar, i lagen (1970:65) om Sveriges allmänna hypoteksbank och om landshypoteksföreningar samt i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier.

I syfte att utmönstra begreppet "fullmäktige i riksgäldskontoret" föreslås därjämte smärre ändringar i lagen (1940:79) om utsträckning av tiden för upptagande av växelprotest m.m. vid krig och krigsfara, i lagen (1940:300) angående förordnande om anstånd med betalning av gäld m.m. (moratorielag), i lagen (1957:684) om betalningsväsendet under krigsförhållanden samt i lagen (1983:1061) med instruktion för riksdagens förvaltningskontor. En mindre ändring föreslås slutligen också i lagen (1988:1387) om statens upplåning.

Utskottet har tidigare med riksdagens gillande förordat att huvudmannaskapet för riksgäldskontoret förs över på regeringen. Eftersom de i propositionen framlagda förslagen till lagändringar m.m. är direkt föranledda av en sådan förändring har utskottet inget att erinra mot dem. Utskottet biträder således de i *bilagan* till detta betänkande intagna lagförslagen.

Riksgäldskontorets anslag för budgetåret 1989/90

För riksgäldskontorets förvaltningskostnader och upplåningskostnader m.m. föreslås en ny anslagsstruktur. Sålunda förordas att vissa provisionskostnader och kreditavgifter som hittills redovisats under det på sextonde huvudtiteln uppförda anslaget Räntor på statsskulden, m.m. skall föras över till ett nytt förslagsanslag på sjunde huvudtiteln kallat *Riksgäldskontoret: Kostnader för upplåning och låneförvaltning*. Detta anslag, som omfattar volyمبرoende utgifter, skall också belastas med inkomster och utgifter som tidigare redovisats under anslaget Riksgäldskontoret: Vissa kostnader vid emission av statslån m.m. samt delvis också anslaget Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader.

Förutom volyمبرoende utgifter har från det nya förslagsanslaget *Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader* utmönstrats utgifter för drift och underhåll av ADB-system på egen dator. Sådana ADB-utgifter samt utgifter för vissa utredningar skall enligt förslaget i stället belasta ett nytt reservationsanslag kallat *Riksgäldskontoret: Systemutveckling m.m.*

Ett nytt förslagsanslag benämnt *Riksgäldskontoret: Garantiverksamhet* skall belastas med utgifter för riksgäldskontorets garantiåtaganden. Anslaget, som förs upp med ett formellt belopp på 1 000 kr., ersätter därmed de båda tidigare anslagen Täckande av förluster till följd av vissa statliga garantier (sjunde huvudtiteln) resp. Förlusttäckning till följd av statliga garantier till svensk varvsindustri och beställare av fartyg (tolfte huvudtiteln).

Riksgäldskontorets uppdragsverksamhet har hittills redovisats under kontorets förvaltningskostnadsanslag. I propositionen föreslås att denna verksamhet redovisats över ett särskilt förslagsanslag kallat *Riksgäldskontoret: Uppdragsverksamhet*, vilket förs upp med ett formellt belopp på 1 000 kr.

Den i propositionen föreslagna medelstilldelningen grundar sig på kommitténs överväganden och innebär en viss volymökning. Till en del samman-

hänger detta med att riksgäldskontoret numera belastas med avgifter för anslutningen till den nya penningmarknadscentralen, PmC AB samt har erhållit kompensation för avskaffad tjänstbrevsrätt. Under förvaltningskostnadsanslaget har emellertid en uppräknings skatt, bl.a. för att möjliggöra en återbesättning av den samhällsekonomiska gruppen samt en förstärkning av medlen för utbildning och representation. Likaså har medlen för systemutveckling räknats upp kraftigt trots att föredraganden i detta sammanhang avstått från att ta upp ett av kommittén föreslaget resurstillskott på 3,3 milj. kr. för maskininvesteringar.

Utskottet biträder den i propositionen föreslagna medelstilledningen som innebär att sammanlagt 995,5 milj. kr. anvisas över de fem anslagen. Merparten härav, eller 936,1 milj. kr., avser därvid kostnader för upplåning och låneförvaltning.

Kontroll av obligationshandel

I *motion Fi702* begär Bengt Silfverstrand och Birthe Sörestedt (s) att kontrollen av handeln med premieobligationer skall skärpas för att man på så sätt skall få till stånd en nödvändig sanering av denna marknad.

Motionärernas krav på skärpt kontroll av premieobligationer kommer sannolikt att prövas i ett vidare sammanhang. Enligt vad utskottet erfarit har nämligen inkomstskattekommittén (Fi 1987:07) tagit upp till överväganden bl.a. frågan om en ändrad beskattning av premieobligationer och en registrering av innehav av sådana obligationer. Något särskilt initiativ i frågan är därför inte erforderligt från riksdagens sida. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet motion Fi702.

Ett särskilt försvarslån

I *motion Fi703* föreslår Birger Hagård (m) att ett särskilt försvarslån skall emitteras i syfte att stärka det svenska försvarets behov av nyinvesteringar i moderna vapen och annan utrustning. Ett sådant lån kunde enligt motionärens förknippas med särskilda förmåner, avdragsfri ränta, vinstutlottning etc.

Utskottet får med anledning härav anföra följande. Såsom motionären själv nämner emitterade staten särskilda försvarslån under andra världskriget. De yttre omständigheterna var då helt andra än i dag. Enligt utskottets mening bör staten dessutom inte ta upp lån för särskilda ändamål som normalt finansieras över statsbudgeten. Utskottet avstyrker därför motion Fi703. Frågan om totalförsvarets framtida dimensionering prövas för närvarande av en parlamentariskt sammansatt kommitté som skall bereda underlag dels för riksdagsbeslut om vissa planerings- och arméfrågor m.m. under år 1989, dels för ett nytt samlat långsiktigt totalförsvarsbeslut år 1991.

Utskottet hemställer

1. beträffande *vissa lagändringar m.m.*

att riksdagen antar de i proposition 1988/89:97 framlagda förslagen till

- a) lag om ändring i lagen (1979:749) om Stockholms fondbörs,
- b) lag om ändring i lagen (1968:576) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar,
- c) lag om ändring i lagen (1970:65) om Sveriges allmänna hypoteksbank och om landshypoteksföreningar,
- d) lag om ändring i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier,
- e) lag om ändring i lagen (1940:79) om utsträckning av tiden för upptagande av växelprotest m.m. vid krig och krigsfara,
- f) lag om ändring i lagen (1940:300) angående förordnande om anstånd med betalning av gäld m.m. (moratorielag),
- g) lag om ändring i lagen (1957:684) om betalningsväsendet under krigsförhållanden,
- h) lag om ändring i lagen (1983:1061) med instruktion för riksdagens förvaltningskontor,
- i) lag om ändring i lagen (1988:1387) om statens upplåning.

2. beträffande *nominering av ledamöter i vissa styrelser*

att riksdagen godkänner vad som anförts i proposition 1988/89:97 avsnitt 3 rörande nominering av ledamöter till Aktiebolaget Aero-transporters representantskap, ledamot till H. M. Konungens råd för mark- och byggnadsfrågor och val av revisorer och suppleanter till Aktiebolaget Systembolaget och Aktiebolaget Vin- och Spritcentralen,

3. beträffande *riksgäldskontorets medelstillelning*

a) att riksdagen till *Riksgäldskontoret: Kostnader för upplåning och låneförvaltning* för budgetåret 1989/90 under sjunde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag på 936 142 000 kr.,

b) att riksdagen till *Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1989/90 under sjunde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag på 51 745 000 kr.,

c) att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:97 och där föreslagna ändring av vad som föreslagits i proposition 1988/89:100 bilaga 9 punkt F 5 och bilaga 14 punkt E 4 mom. 2 till *Riksgäldskontoret: Garanti verksamhet* för budgetåret 1989/90 under sjunde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag på 1 000 kr.,

d) att riksdagen till *Riksgäldskontoret: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1989/90 under sjunde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag på 1 000 kr.,

e) att riksdagen till *Riksgäldskontoret: Systemutveckling m.m.* för budgetåret 1989/90 under sjunde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 7 637 000 kr.,

4. beträffande *kontroll av obligationshandeln*

att riksdagen avslår motion 1988/89:Fi702,

5. beträffande ett särskilt försvarslån
att riksdagen avslår motion 1988/89:Fi703.

1988/89:FiU25

Stockholm den 11 april 1989

På finansutskottets vägnar

Anna-Greta Leijon

Närvarande: Anna-Greta Leijon (s), Anne Wibble (fp), Roland Sundgren (s), Arne Andersson i Gämleby (s), Gunnar Björk (c), Rune Rydén (m), Iris Mårtensson (s), Lisbet Calner (s), Arne Kjörnsberg (s), Filip Fridolfsson (m), Lars De Geer (fp), Ivar Franzén (c), Carl Frick (mp), Marianne Carlström (s), Sonia Karlsson (s), Maggi Mikaelsson (vpk) och Inger René (m).

Särskilt yttrande

Vissa lagändringar m.m. (mom. 1)

Gunnar Björk och Ivar Franzén (båda c) anför:

De i propositionen framlagda förslagen till lagändringar m.m. är direkt föranledda av att huvudmannskapet för riksgäldskontoret förs över på regeringen den 1 juli 1989.

Centerpartiet har vid ärendets tidigare behandling motsatt sig förändringen av huvudmannskapet eftersom en sådan åtgärd leder till att riksdagens kontroll över riksgäldskontoret försvagas. Vi står kvar vid denna uppfattning men har bedömt som mest lämpligt att inte nu yrka avslag på de lagändringar m.m. som är direkt föranledda av det ändrade huvudmannskapet, utan vi inskränker oss till en markering av detta slag.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1979:749) om Stockholms fondbörs

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1979:749) om Stockholms fondbörs skall ha följande lydelse.

1988/89:FiU25

Bilaga
Propositionens
lagförslag

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

Börsstyrelsen skall bestå av elva ledamöter. Ordförande, vice ordförande och *fyra* andra ledamöter utses av regeringen. I övrigt utses genom val en ledamot av *fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret samfällt*, en ledamot av Svenska handelskammarförbundet, en ledamot av Sveriges industriförbund *samt* två ledamöter av medlemmarna av fondbörsen. För varje ledamot skall finnas en suppleant som utses i samma ordning som ledamoten.

Börsstyrelsen skall bestå av elva ledamöter. Ordförande, vice ordförande och *fem* andra ledamöter utses av regeringen. I övrigt utses genom val en ledamot av Svenska handelskammarförbundet, en ledamot av Sveriges industriförbund *och* två ledamöter av medlemmarna av fondbörsen. För varje ledamot skall finnas en suppleant som utses i samma ordning som ledamoten.

Sker ej val enligt första stycket, utser regeringen ledamot och suppleant som skulle ha utsetts genom sådant val.

Börsstyrelsens ledamöter och suppleanter för dem utses för tre kalenderår. Avgår någon i förtid, utses efterträdare för återstående tid.

Regeringen bestämmer arvoden för ledamöter och suppleanter.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

¹ Senaste lydelse 1984:439.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1968:576) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar

1988/89:FiU25

Bilaga
Propositionens
lagförslag

Häri genom föreskrivs att 2, 4 och 13 §§ lagen (1968:576) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

Kassan förvaltas av en styrelse med säte i Stockholm. Styrelsen består av tio ledamöter.

Regeringen utser *två* ledamöter och *två* suppleanter för dem för tre år. *Fullmäktige i riksgäldskontoret utser en ledamot och suppleant för honom likaledes för tre år.*

Regeringen utser *tre* ledamöter och *tre* suppleanter för dem för tre år. *Regeringen förordnar en av dessa ledamöter att vara ordförande och en att vara vice ordförande.*

Sex ledamöter samt sex personliga suppleanter för dem väljs på ordinarie ombudsstämma. Av dessa väljs två ledamöter och deras suppleanter varje år för en tid av tre år. Val av ledamot eller suppleant sker för tiden till och med den ordinarie ombudsstämma som hålls under tredje året efter det år då valet förrättades.

Verkställande direktören är ledamot i styrelsen. Hans ställföreträdare är suppleant.

Avgår vald ledamot eller suppleant före utgången av den tid för vilken han är vald, väljs ny ledamot eller suppleant för återstående tid vid nästa ordinarie ombudsstämma.

Regeringen förordnar en av de av regeringen utsedda ledamöterna att vara styrelsens ordförande. Den av riksgäldsfullmäktige utsedde ledamoten är styrelsens vice ordförande.

Regeringen bestämmer arvoden till de av regeringen utsedda ledamöterna.

Regeringen bestämmer arvoden till de av regeringen och av riksgäldsfullmäktige utsedda ledamöterna.

Bestämmelser om arbetstagarrepresentanter finns i lagen (1987:1245) om styrelserrepresentation för de privatanställda.

4 §³

För revision av styrelsens förvaltning och kassans räkenskaper utses årligen fyra revisorer. Av dessa utses en, som skall vara revisionens ordförande, av bankinspektionen, en av riksgäldsfullmäktige och två på ordinarie ombudsstämma. I samma ordning utses lika antal per-

För revision av styrelsens förvaltning och kassans räkenskaper utses årligen fyra revisorer. Av dessa utses en av *regeringen*, en, som skall vara revisionens ordförande, av bankinspektionen och två på ordinarie ombudsstämma. I samma ordning utses lika antal personliga

¹ Lagen omtryckt 1983:578.

² Senaste lydelse 1987:1256.

³ Senaste lydelse 1987:802.

Nuvarande lydelse

sonliga suppleanter. Av de på ombudsstämman utsedda skall en revisor och hans suppleant vara auktoriserade revisorer. Den andre på ombudsstämman utsedde revisorn och hans suppleant skall äga insikt och erfarenhet beträffande rörelse för fastighets- och tomträttsbeläning.

Verkställande direktör eller annan tjänsteman hos stadshypoteksförening eller av kassastyrelsen utsedd ledamot av föreningsstyrelse får ej vara revisor eller suppleant. Ej heller får den vara revisor eller suppleant som är tjänsteman hos kassan eller annars intager en underordnad eller beroende ställning till styrelseledamot eller verkställande direktör eller till sådan tjänsteman hos kassan åt vilken uppdragits att ombesörja bokföringen eller medelsförvaltningen eller kontrollen däröver. Ej heller får den vara revisor som är eller varit gift med eller sambo till sådan styrelseledamot eller tjänsteman som avses i detta stycke eller den som med honom är i rätt upp- eller nedstigande släktskap eller svågerlag eller är syskon eller är i det svågerlag, att den ene är eller varit gift med den andres syskon.

13 §⁴

Lydelse enligt prop. 1988/89:104

Som grundfond för kassan ställer staten till förfogande en av riksgäldsfullmäktige utfärdad garantiförbindelse på tjugoen miljarder kronor.

Föreslagen lydelse

suppleanter. Av de på ombudsstämman utsedda skall en revisor och hans suppleant vara auktoriserade revisorer. Den andre på ombudsstämman utsedde revisorn och hans suppleant skall äga insikt och erfarenhet beträffande rörelse för fastighets- och tomträttsbeläning.

Föreslagen lydelse

Som grundfond för kassan ställer staten till förfogande en av regeringen eller, efter regeringens bestämmande, riksgäldskontoret utfärdad garantiförbindelse på tjugoen miljarder kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

1988/89:FiU25

Bilaga
Propositionens
lagförslag

⁴ Senaste lydelse 1987:611.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1970:65) om Sveriges allmänna hypoteksbank och om landshypoteksföreningar

1988/89:FiU25

Bilaga
Propositionens
lagförslag

Härigenom föreskrivs att 3, 7, 12, 13, 17 och 27 §§ lagen (1970:65) om Sveriges allmänna hypoteksbank och om landshypoteksföreningar¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §²

Banken förvaltas av en styrelse med säte i Stockholm. Styrelsen består av sex ledamöter.

Regeringen utser *en ledamot och en suppleant för honom* för tre år. *Fullmäktige i riksgäldskontoret utser en ledamot och suppleant för honom likaledes för tre år.*

Regeringen utser *två ledamöter och två suppleanter för dem* för tre år. *Regeringen förordnar en av dessa ledamöter att vara ordförande och en att vara vice ordförande.*

Tre ledamöter och tre suppleanter för dem väljes på ordinarie delägarsammankomst. Av dessa väljes en ledamot och suppleant för honom varje år för en tid av tre år. Val av ledamot eller suppleant sker för tiden till och med den ordinarie delägarsammankomst som hålles under tredje året efter det år då valet förrättades.

De fem ledamöter som utsetts enligt andra och tredje styckena utser verkställande direktör. Denne ingår som ledamot i styrelsen.

Den av regeringen utsedde ledamoten är styrelsens ordförande och den av riksgäldsfullmäktige utsedde ledamoten är vice ordförande.

Avgår ledamot eller suppleant, som valts på delägarsammankomst, före utgången av den tid för vilken han är vald, väljes ny ledamot eller suppleant för återstående tid vid nästa ordinarie delägarsammankomst.

Regeringen bestämmer arvoden till de av regeringen *och riksgäldsfullmäktige* utsedda ledamöterna.

Regeringen bestämmer arvoden till de av regeringen utsedda ledamöterna.

Bestämmelser om arbetstagarrepresentanter finns i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

7 §

För revision av styrelsens förvaltning och bankens räkenskaper utses årligen fem revisorer.

Fullmäktige i riksgäldskontoret utser en revisor, som skall vara revisionens ordförande, och suppleant för honom. Bankinspektionen utser en revisor jämte suppleant för honom. Övriga revisorer jämte suppleanter för dem väljs på ordinarie delägarsammankomst.

Regeringen utser en revisor, som skall vara revisionens ordförande, och suppleant för honom. Bankinspektionen utser en revisor jämte suppleant för honom. Övriga revisorer jämte suppleanter för dem väljes på ordinarie delägarsammankomst.

Av de på delägarsammankomst

Av de på delägarsammankomst

¹ Lagen omtryckt 1983:588.

² Senaste lydelse 1987:1257.

utsedda revisorerna skall en revisor och hans suppleant vara auktoriserade revisorer. Bankinspektionen bestämmer arvode till den av inspektionen utsedde revisorn, och riksgäldsfullmäktige bestämmer arvode till den av fullmäktige utsedde revisorn.

utsedda revisorerna skall en revisor och hans suppleant vara auktoriserade revisorer. Bankinspektionen bestämmer arvode till den av inspektionen utsedde revisorn, och regeringen bestämmer arvode till den av regeringen utsedde revisorn.

12 §

Varje förening får till sammankomst sända tre ombud av vilka minst ett bör vara ledamot av föreningens styrelse.

Fullmäktige i riksgäldskontoret utser ett ombud att delta i sammankomsten.

13 §³

Sammankomst öppnas av den ledamot i styrelsen som denna utser. Ordförande vid sammankomsten utses av denna.

Bankens styrelseledamöter och revisorer bör vara närvarande vid sammankomst. De har rätt att delta i beslut utom i frågor som angår ansvarsfrihet för styrelsen, val av styrelseledamöter och revisorer jämte suppleanter samt arvoden för styrelseledamöter och revisorer. *I val som nu nämnts får ej keller riksgäldsfullmäktiges ombud delta.*

Bankens styrelseledamöter och revisorer bör vara närvarande vid sammankomst. De har rätt att delta i beslut utom i frågor som angår ansvarsfrihet för styrelsen, val av styrelseledamöter och revisorer jämte suppleanter samt arvoden för styrelseledamöter och revisorer.

Beslut fattas genom omröstning efter huvudtal med enkel röstövertikt. Vid lika röstetal gäller den mening som sammankomstens ordförande biträder. Val avgöres dock vid lika röstetal genom lottning.

17 §

Innan ordinarie sammankomst hålles skall styrelsen överlämna förvaltnings- och revisionsberättelserna till chefen för finansdepartementet, till fullmäktige i riksgäldskontoret och till föreningarna.

Innan ordinarie sammankomst hålles skall styrelsen överlämna förvaltnings- och revisionsberättelserna till chefen för finansdepartementet, till riksgäldskontoret och till föreningarna.

27 §⁴

Som grundfond för banken ställer staten till förfogande en av riksgäldsfullmäktige utfärdad garantiförbindelse på tvåtusentrehundra miljoner kronor.

Som grundfond för banken ställer staten till förfogande en av regeringen eller, efter regeringens bestämmande, riksgäldskontoret utfärdad garantiförbindelse på tvåtusentrehundra miljoner kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

³ Senaste lydelse 1983:956.

⁴ Senaste lydelse 1986:429.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier

1988/89:FiU25

Bilaga
Propositionens
lagförslag

Härigenom föreskrivs att 13 och 14 §§ lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Fråga om stöd enligt denna lag prövas av partibidragsnämnden. Nämnden består av ordförande och två andra ledamöter. Ledamöterna, som ska inneha eller ha innehaft ordinarie tjänst som domare, utses av riksgäldsfullmäktige för sex år.

Som partibidragsnämndens beslut gäller den mening varom flertalet ledamöter förenar sig eller, vid lika röstetal, ordförandens mening. Mot nämndens beslut får talan icke föras.

Föreslagen lydelse

13 §

Fråga om stöd enligt denna lag prövas av partibidragsnämnden. Nämnden består av ordförande och två andra ledamöter. Ledamöterna, som ska inneha eller ha innehaft ordinarie tjänst som domare, utses av riksdagens förvaltningsstyrelse för sex år.

Om det framkommer skiljaktiga meningar vid en överläggning i partibidragsnämnden tillämpas föreskrifterna i 16 kap. rättegångsbalken om omröstning i tvistemål. Nämndens beslut får inte överklagas.

14 §

Ansökan om stöd enligt denna lag görs skriftligen varje år hos riksgäldskontoret. Ansökan bör göras före utgången av oktober.

Partistöd och kanslistöd betalas såvitt möjligt ut samtidigt. Utbetalningarna görs av riksgäldskontoret kvartalsvis med en fjärdedel varje gång. Första utbetalningen görs inom en månad efter det att ansökan har gjorts. Utbetalningarna sker till respektive partis riksorganisation. På begäran av partiet kan dock kanslistödet eller del därav betalas till riksdagsgruppens kansli.

Ansökan om stöd enligt denna lag görs skriftligen varje år hos partibidragsnämnden. Ansökan bör göras före utgången av oktober.

Partistöd och kanslistöd betalas såvitt möjligt ut samtidigt. Utbetalningarna görs av riksdagens förvaltningskontor kvartalsvis med en fjärdedel varje gång. Första utbetalningen görs inom en månad efter det att ansökan har gjorts. Utbetalningarna sker till respektive partis riksorganisation. På begäran av partiet kan dock kanslistödet eller del därav betalas till riksdagsgruppens kansli.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

¹ Lagen omtryckt 1987:876.

5 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1940:79) om utsträckning av tiden för upptagande av växelprotest m. m. vid krig och krigsfara

1988/89:FiU25

Bilaga
Propositionens
lagförslag

Härigenom föreskrivs att lagen (1940:79) om utsträckning av tiden för upptagande av växelprotest m. m. vid krig eller krigsfara skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, äger *Konungen*, efter hörande av fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret, meddela förordnande om utsträckning av tiden för uppvisande av växel och upptagande av protest till bevarande av växelfordran samt för uppvisande av check och företagande av annan åtgärd till bevarande av återgångsfordran på grund av check.

Föreslagen lydelse

Vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, äger *regeringen*, efter hörande av fullmäktige i riksbanken, meddela förordnande om utsträckning av tiden för uppvisande av växel och upptagande av protest till bevarande av växelfordran samt för uppvisande av check och företagande av annan åtgärd till bevarande av återgångsfordran på grund av check.

Sådant förordnande må avse antingen hela riket eller ock viss del av riket, såvitt angår åtgärd som där skall vidtagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

6 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1940:300) angående förordnande om anstånd med betalning av gäld m. m. (moratorielag)

Härigenom föreskrivs att 1 och 5 §§ lagen (1940:300) angående förordnande om anstånd med betalning av gäld m. m. (moratorielag) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

Befinner sig Sverige i krig eller krigsfara eller råda här eljest utomordentliga, av krig föranledda förhållanden eller vidtages i utlandet åtgärd, varigenom betalning till borgenär i Sverige hindras eller synnerligen försvåras, äger *Konungen*, när riksdagen ej är samlad, efter hörande av fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret meddela förordnande, för viss tid eller tills vidare, om anstånd med betalning av gäld, om särskilda inskränkingar i borgenärs rätt att utsöka sin fordran, att söka att gäldenärens egendom avträdes till konkurs och att i övrigt göra gällande rättsliga verkningar av dröjsmål i avseende å betalningen, om uppskov med försäljning av utmätt eller konkursbo tillhörig egendom, eller om förbud för borgenär att genom försäljning eller annorledes skaffa sig betalning ur lös pant. Förordnande som nu sagts må ej gälla längre än till dess trettio dagar förflutit från det nästa riksdag sammanträtt.

Prövas under tid, då riksdagen är samlad, förhållande vara för handen som avses i första stycket, äger *Konungen* med riksdagens samtycke meddela förordnande som där sägs. Finnes under sådan tid oundgängligen nödigt att förordnande genast meddelas, må *Konungen* utfärda förordnandet efter hörande av fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret, dock ej för längre tid än trettio dagar.

Befinner sig Sverige i krig eller krigsfara eller råda här eljets utomordentliga, av krig föranledda förhållanden eller vidtages i utlandet åtgärd, varigenom betalning till borgenär i Sverige hindras eller synnerligen försvåras, äger *regeringen* när riksdagen ej är samlad, efter hörande av fullmäktige i riksbanken meddela förordnande, för viss tid eller tills vidare, om anstånd med betalning av gäld, om särskilda inskränkingar i borgenärs rätt att utsöka sin fordran, att söka att gäldenärens egendom avträdes till konkurs och att i övrigt göra gällande rättsliga verkningar av dröjsmål i avseende å betalningen, om uppskov med försäljning av utmätt eller konkursbo tillhörig egendom, eller om förbud för borgenär att genom försäljning eller annorledes skaffa sig betalning ur lös pant. Förordnande som nu sagts må ej gälla längre än till dess trettio dagar förflutit från det nästa riksdag sammanträtt.

Prövas under tid, då riksdagen är samlad, förhållanden vara för handen som avses i första stycket, äger *regeringen* med riksdagens samtycke meddela förordnande som där sägs. Finnes under sådan tid oundgängligen nödigt att förordnande genast meddelas, må *regeringen* utfärda förordnandet efter hörande av fullmäktige i riksbanken, dock ej för längre tid än trettio dagar.

5 §

Ändå att förordnande som i 1 § sägs av *Konungen* utfärdats med

Ändå att förordnande som i 1 § sägs av *regeringen* utfärdats med

Nuvarande lydelse

riksdagen, äger *Konungen*, såframt ej riksdagen annorledes beslutat, efter hörande av fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret föreskriva, att förordnandet skall helt eller delvis erhålla förlängd giltighet eller utsträckas att gälla senare förfallande gäld. Finnes förordnandet böra utsträckas på annat sätt skall vad i 1 § för varje särskilt fall stadgas lända till efterrättelse.

Föreslagen lydelse

riksdagen, äger *regeringen* såframt ej riksdagen annorledes beslutat, efter hörande av fullmäktige i riksbanken föreskriva, att förordnandet skall helt eller delvis erhålla förlängd giltighet eller utsträckas att gälla senare förfallande gäld. Finnes förordnandet böra utsträckas på annat sätt skall vad i 1 § för varje särskilt fall stadgas lända till efterrättelse.

1988/89:FiU25

Bilaga
Propositionens
lagförslag

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

7 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1957:684) om betalningsväsendet under krigsförhållanden

1988/89:FiU25

Bilaga
Propositionens
lagförslag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1957:684) om betalningsväsendet under krigsförhållanden

dels att 3 och 3 a §§ skall upphöra att gälla,

dels att 2 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Befinner sig riket i krig, äger *Konungen*, efter hörande där så är möjligt av fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret, i fråga om riksbankens sedelutgivning och bankrörelse samt offentliggörande av riksbankens räkenskaper meddela av förhållandena påkallade bestämmelser att gälla i stället för var i 8—14, 16, 17, 21, 24 och 27 §§ lagen den 30 juni 1934 (nr 437) för Sveriges riksbank samt i annan lag därutinnan finnes stadgat.

Vid krigsfara, vari riket befinner sig, så ock eljest under utomordentliga förhållanden, föranledda av krig eller krigsfara, vari riket befunnit sig, äger *Konungen*, på framställning av fullmäktige i riksbanken och efter hörande av fullmäktige i riksgäldskontoret, meddela bestämmelser som i första stycket avses.

Befinner sig riket i krig, äger *regeringen*, efter hörande där så är möjligt av fullmäktige i riksbanken, i fråga om riksbankens sedel- och myntutgivning och bankrörelse samt offentliggörande av riksbankens räkenskaper meddela av förhållandena påkallade bestämmelser att gälla i stället för vad i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank samt i annan lag därutinnan finnes stadgat.

Vid krigsfara, vari riket befinner sig, så ock eljest under utomordentliga förhållanden, föranledda av krig eller krigsfara, vari riket befunnit sig, äger *regeringen* på framställning av fullmäktige i riksbanken, meddela bestämmelser som i första stycket avses.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

8 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1983:1061) med instruktion för riksdagens förvaltningskontor.

1988/89:FiU25

Bilaga
Propositionens
lagförslag

Härigenom föreskrivs att 2 och 3 §§ lagen (1983:1061) med instruktion för riksdagens förvaltningskontor skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Förvaltningskontoret skall, om inte annat är särskilt stadgat,

1. svara för frågor om förhandlingar som rör förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare såvitt gäller riksdagen och dess myndigheter samt företräda riksdagen och dess myndigheter som arbetsgivare i arbetstvister rörande kollektivavtal som har slutits av förvaltningskontoret,

2. svara för riksdagens personalärenden,

3. meddela föreskrifter och råd såvitt gäller riksdagen och dess myndigheter i frågor som rör förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare eller som behövs för tillämpningen av kollektivavtal som förvaltningskontoret har slutit,

4. handlägga frågor om inrättande och indragning av tjänster vid riksdagen,

5. handlägga frågor om arvoden och ersättningar till riksdagens ledamöter samt frågor angående pensioner och andra förmåner till ledamöterna och deras efterlevande,

6. svara för frågor om löner och ersättningar till arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter utom riksbanken och riksgäldskontoret samt frågor angående pensioner och andra förmåner till dessa arbetstagare och deras efterlevande.

6. svara för frågor om löner och ersättningar till arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter utom riksbanken samt frågor angående pensioner och andra förmåner till dessa arbetstagare och deras efterlevande.

Det åligger förvaltningskontoret att verka för en ändamålsenlig personal- och lönepolitik inom riksdagen och dess myndigheter och därvid beakta förhållandena på arbetsmarknaden i övrigt.

Förvaltningskontoret skall bereda varje riksdagens myndighet tillfälle att framföra sina synpunkter på förhandlingsfrågor som direkt berör myndigheten.

Förvaltningskontoret får överlämna till en riksdagens myndighet att handlägga avtalsfråga som ankommer på kontoret.

Förvaltningskontoret får, utom såvitt avser riksbanken och riksgäldskontoret, föreskriva eller för särskilt fall besluta att endast den som är svensk medborgare får inneha eller utöva tjänst vid riksdagen eller dess myndigheter.

Förvaltningskontoret får, utom såvitt avser riksbanken, föreskriva eller för särskilt fall besluta att endast den som är svensk medborgare får inneha eller utöva tjänst vid riksdagen eller dess myndigheter.

¹ Senaste lydelse 1985:1070.

3 §

Förvaltningskontoret skall

1. på grundval av egna beräkningar samt inkomna anslagsframställningar uppgöra förslag till anslag på statsbudgeten under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. *i den mån uppgiften inte fullgörs av riksgäldskontoret,*

2. meddela för riksdagen och dess myndigheter utom riksbanken gemensamma budget- och redovisningsföreskrifter samt föreskrifter för utnyttjande av medel som har anslagits för riksdagsförvaltningen utom riksbanken *och riksgäldskontoret.*

Förvaltningskontoret skall verka för en rationell användning av de medel som ställs till förfogande för riksdagsförvaltningens verksamhet.

Förvaltningskontoret svarar för att intern revision sker av den inre riksdagsförvaltningen.

Förvaltningskontoret skall

1. på grundval av egna beräkningar samt inkomna anslagsframställningar uppgöra förslag till anslag på statsbudgeten under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m.,

2. meddela för riksdagen och dess myndigheter utom riksbanken gemensamma budget- och redovisningsföreskrifter samt föreskrifter för utnyttjande av medel som har anslagits för riksdagsförvaltningen utom riksbanken.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

9 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1988:1387) om statens upplåning

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen om statens upplåning skall ha följande lydelse.

1988/89:FiU25

Bilaga
Propositionens
lagförslag

Nuvarande lydelse

Lån som har tagits upp av staten förvaltas av regeringen eller efter regeringens bemyndigande av riksgäldskontoret.

Föreslagen lydelse

2 §

Lån som har tagits upp av staten enligt 1 § förvaltas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, av riksgäldskontoret.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.